

Privalomo priešmokyklinio ugdymo link

Gražina Šeibokienė

Švietimo ir mokslo ministerijos

Bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo departamento

Ikimokyklinio ir pradinio ugdymo skyriaus vedėja

Pranešimo turinys

- Privalomo ugdymo ankstinimo priežastys :
 - ES šalių privalomo ikimokyklinio/priešmokyklinio ugdymo patirtis ir tendencijos;
 - Lietuvos priešmokyklinio ugdymo situacija;
- Savivaldybių galimybių teikti privalomą priešmokyklinį ugdymą analizė;
- Privalomo priešmokyklinio ugdymo įgyvendinimo galimybės

Ugdymo ankstinimo priežastys

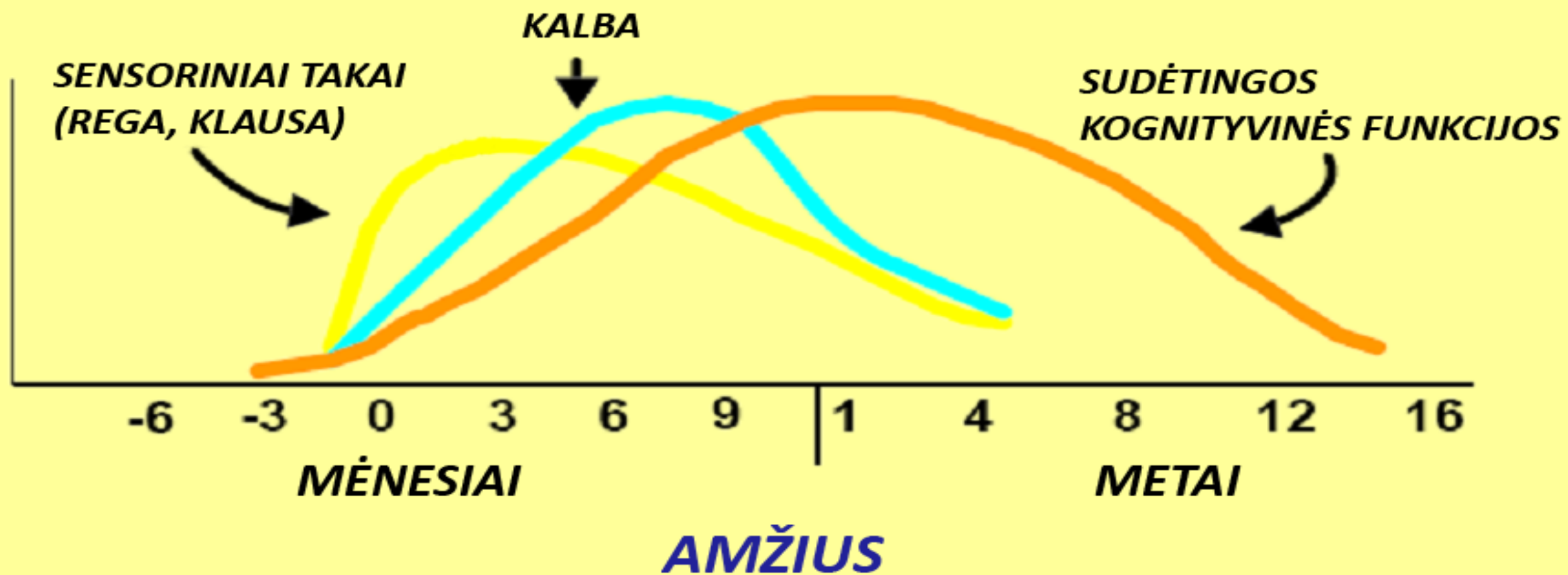
- ▶ Ekonominio bendradarbiavimo plėtros organizacijos ilgalaikių tyrimų (2008) duomenys rodo, kad kokybiškas ikimokyklinis/priešmokyklinis ugdymas daro teigiamą poveikį visų vaikų, ypač augančių socialinės rizikos ir socialinės atskirties sąlygomis, tolesnei socialinei ir emocinei raidai, padeda mažinti skurdą, spręsti daugelį socialinių problemų, gerinti mokinių pasiekimus mokykloje, turi įtakos visam tolesniam mokymuisi ir gyvenimui, t. y. atlieka atskirties prevencijos funkciją.
- ▶ Strateginiuose Europos Sąjungos dokumentuose numatoma toliau plėtoti ankstyvąjį ugdymą ir siekti, kad 2016 m. ES šalių keturmečių–šešiamečių vaikų, dalyvaujančių ugdymo programose, vidurkis būtų 94 proc.
- ▶ Lietuvos Valstybinėje švietimo 2013–2022 metų strategijoje užsibrėžta 2016 m. pasiekti 84 proc. keturmečių–šešiamečių dalyvavimo.
- ▶ Visoje Europoje pastebimas privalomo dalyvavimo švietimo programose ankstinimas (EACEA/Eurydice, 2012, 28–30 psl.)

ANKSTYVOJO UGDYMO NAUDA

- Jei ikimokyklinio ugdymo aprėptis nekenkia ugdymo kokybei, jis didina bendrą švietimo efektyvumą ir mažina socialinius-ekonominius skirtumus;
- PISA rezultatai rodo, kad dalyvavimas instituciniame ugdyme yra tampriai susijęs su 15 – mečių skaitymo rezultatais;
- 15-mečiai, kurie dalyvavo ikimokykliniame ugdyme, maždaug metais lenkė (jų pasiekimai buvo geresni) tuos, kurie nelankė

(OECD ataskaita apie PIRLS rezultatus 2011);

ŽMOGAUS SMEGENŲ VYSTYMASIS

Mokymosi pasiekimai, gyvenimo gerovė

- Mokiniai, 3 ir daugiau metų dalyvavę kokybiškose ankstyvojo ugdymo programose, tarptautiniuose tyrimuose (PISA, PIRLS) pasiekia kur kas geresnių rezultatų, prilygstančių vienerių-dviejų mokslo metų pažangai

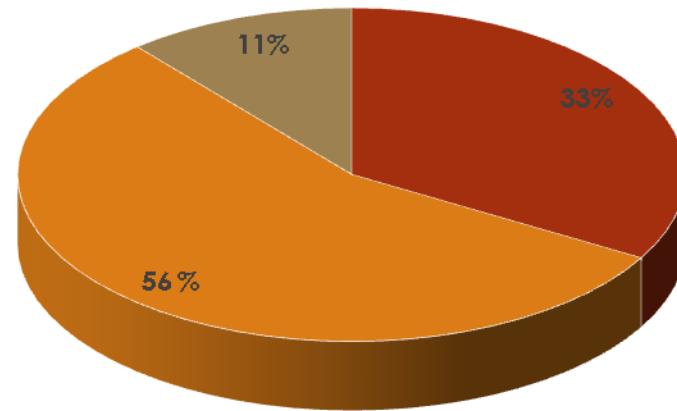
EBPO PISA 2009 m. rezultatai. II tomas. Socialinė padėtis ir jos įtaka. (2010 m.) psl. 97-8; IEA, PIRLS 2006 m. tarptautinė ataskaita (2007 m.), p. 158

Tai ypačingai ryšku socialinės rizikos, socialinės atskirties sąlygomis auginamų vaikų tarpe:

mažina iškritimą iš mokyklos, padeda išvengti skurdo

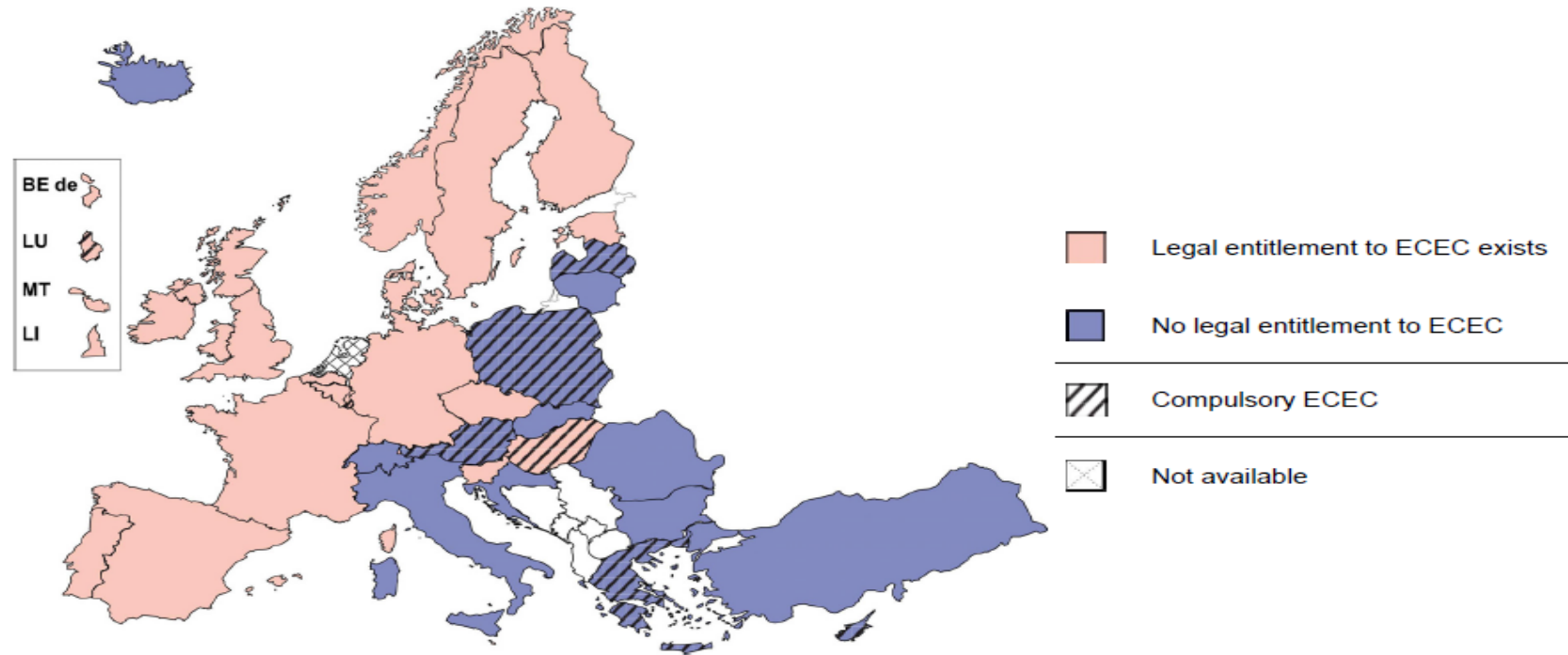
Privalomo ikimokyklinio/priešmokyklinio ugdymo situacija ES šalyse

Ugdymas ES šalyse 2012-2013 m. m.

- Privalomas priešmokyklinis/ikimokyklinis ugdymas
- Visuotinis priešmokyklinis/ikimokyklinis ugdymas
- Neprivalomas ir ne visuotinis priešmokyklinis/ikimokyklinis ugdymas

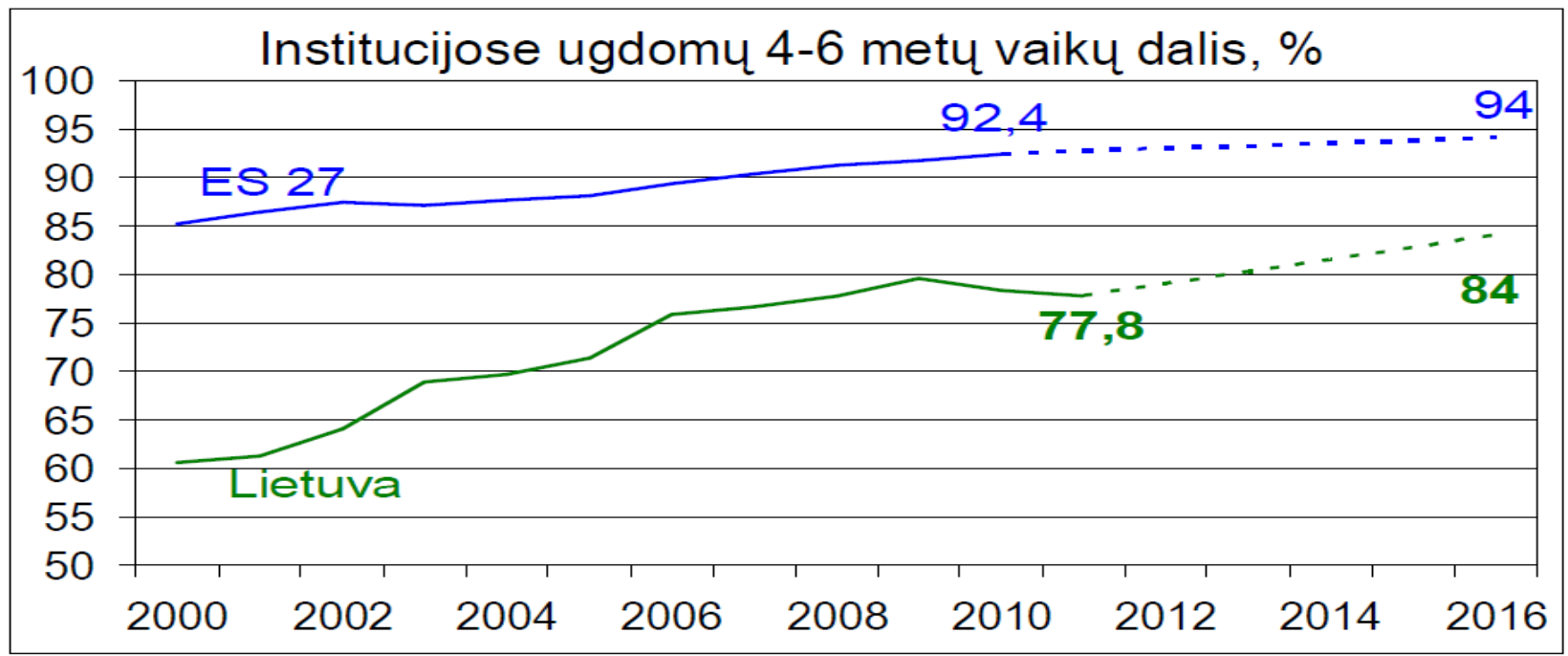
◆◆◆ Figure C4: Legal entitlement to publically subsidised ECEC provision, 2012/13

	BE fr	BE de	BE nl	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU
Starting age of legal entitlement (compulsory education)	2y6m	3	2y6m	-	5	6m	3	1y6m	3y2m	■ (5)	3	3	-	-	■ (4y8m)	-	-	3	3

	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK-E	UK-W	UK-NI	UK-S	IS	TR	LI	NO	CH
Starting age of legal entitlement (compulsory education)	2y9m	(:)	■ (5)	■ (5)	3	-	11m	-	0	1	3	3	3	3	-	-	4	1	■ (4)

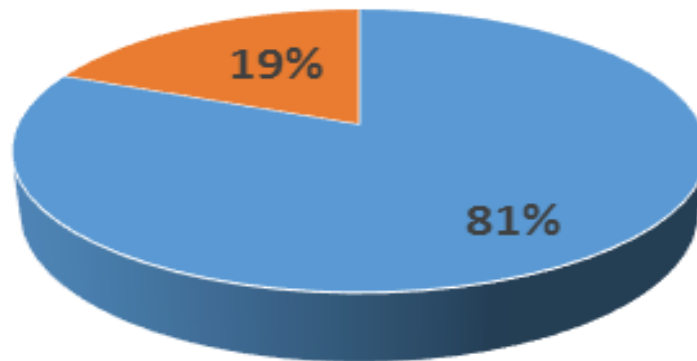
Ikimokyklinis ugdymas

Lietuvos ikimokyklinio/priešmokyklinio ugdymo situacijos analizė

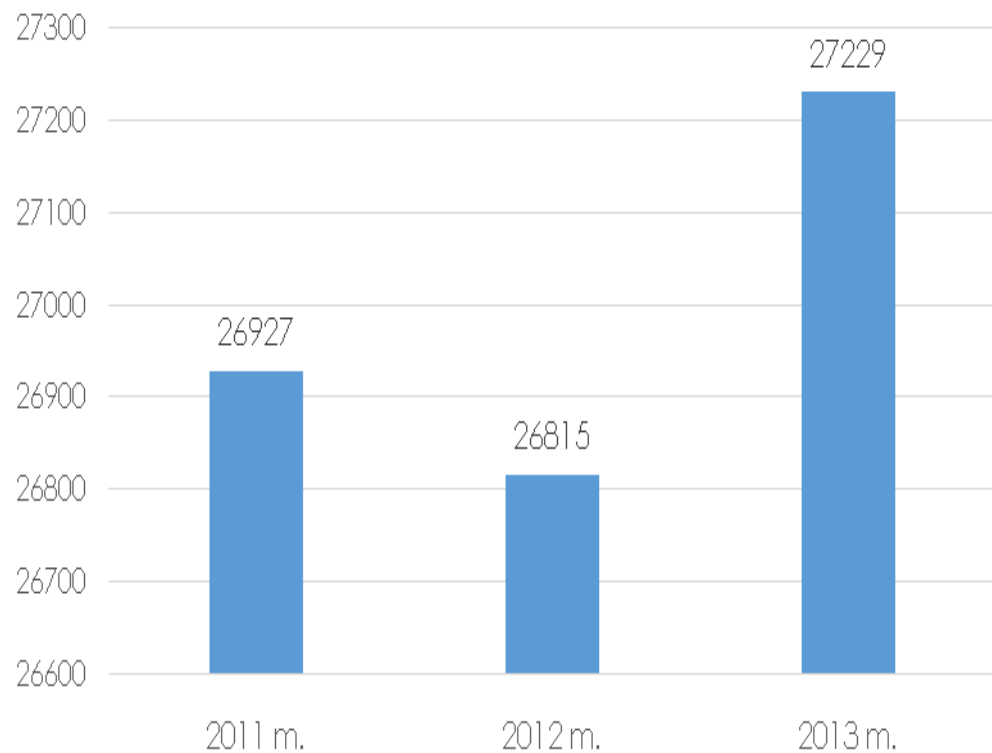
Lietuvoje 2013 m. priešmokyklinio ugdymo programoje dalyvavo 95,63 proc. šešiamečių

Vaikų, kuriems 2014 m. sueina 5 m., pasiskirstymas

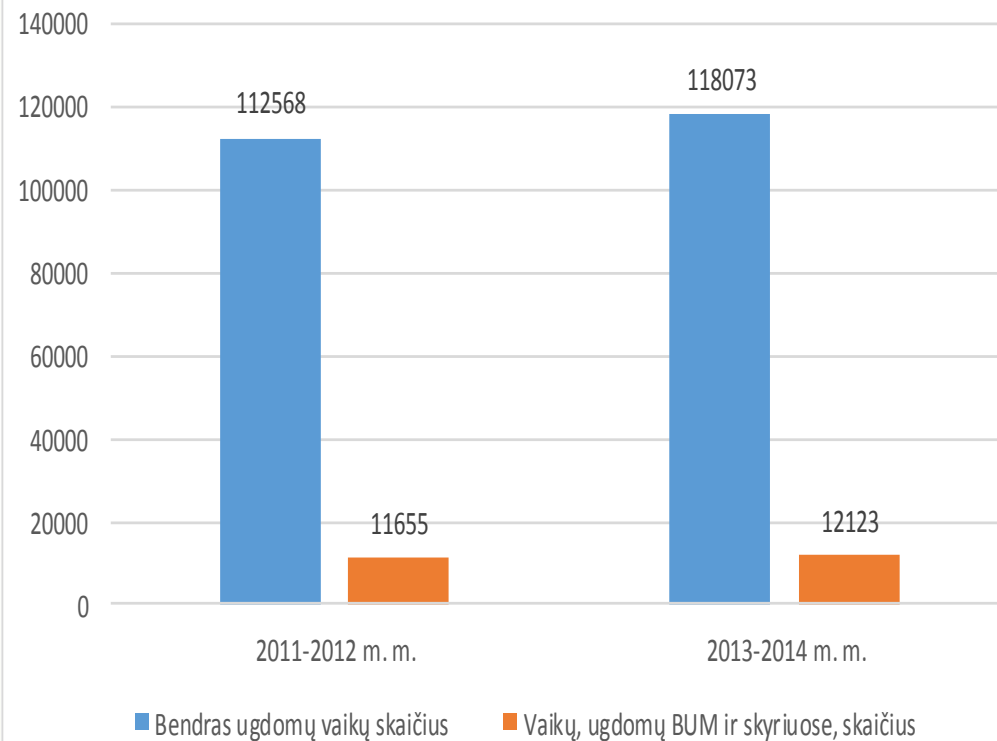

- Ikimokyklinio ugdymo programose dalyvaujančių vaikų skaičius
- Ikimokyklinio ugdymo programose nedalyvaujančių vaikų skaičius

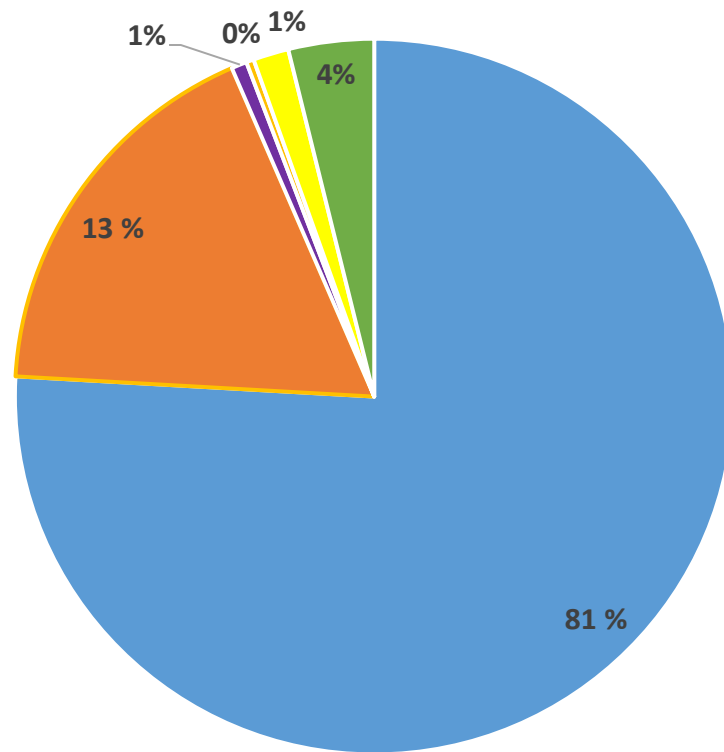
Priešmokyklinio ugdymo programose dalyvaujančių šešiamečių skaičius

Vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, pasiskirstymas pagal ugdymo įstaigas

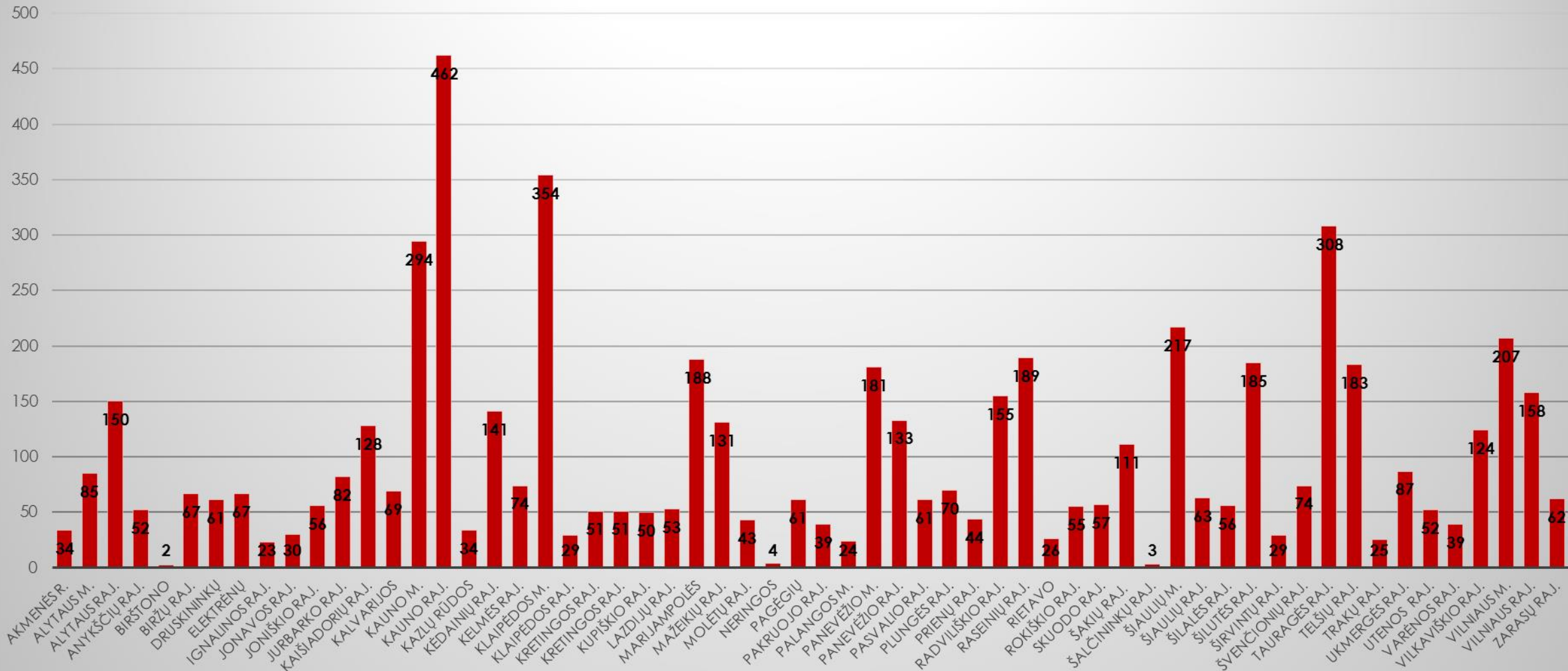

Vaikų, kuriems 2014 m. sueina 5 m., dalyvaujančių/nedalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo programose, pasiskirstymas

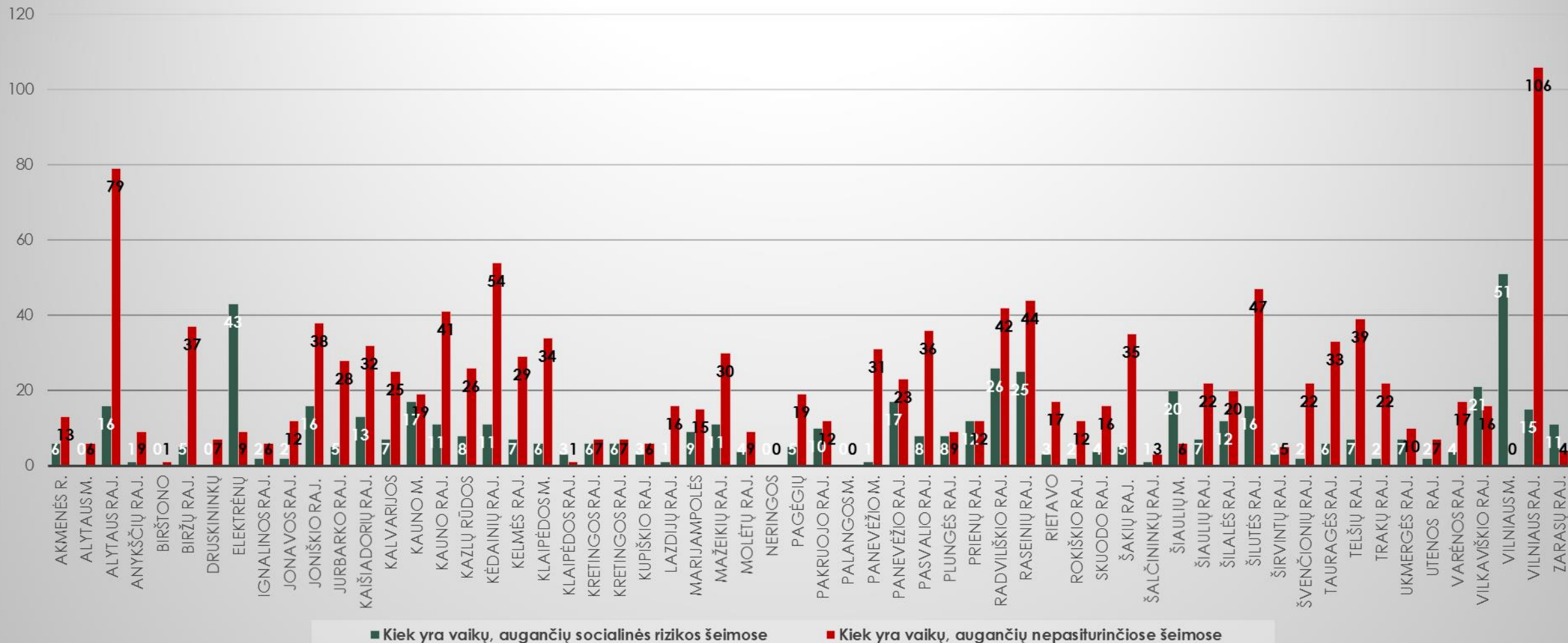

- Ikimokyklinio ugdymo programose dalyvaujančių vaikų skaičius
- Vaikų, nepriklausiančių nė vienai kitai vaikų grupei, skaičius
- Vaikų, kuriems nustatytas neįgalumas, skaičius
- Vaikų, kuriems nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai, skaičius
- Vaikų, augančių socialinės rizikos šeimose, skaičius
- Vaikų, augančių nepasiturinčiose šeimose, skaičius

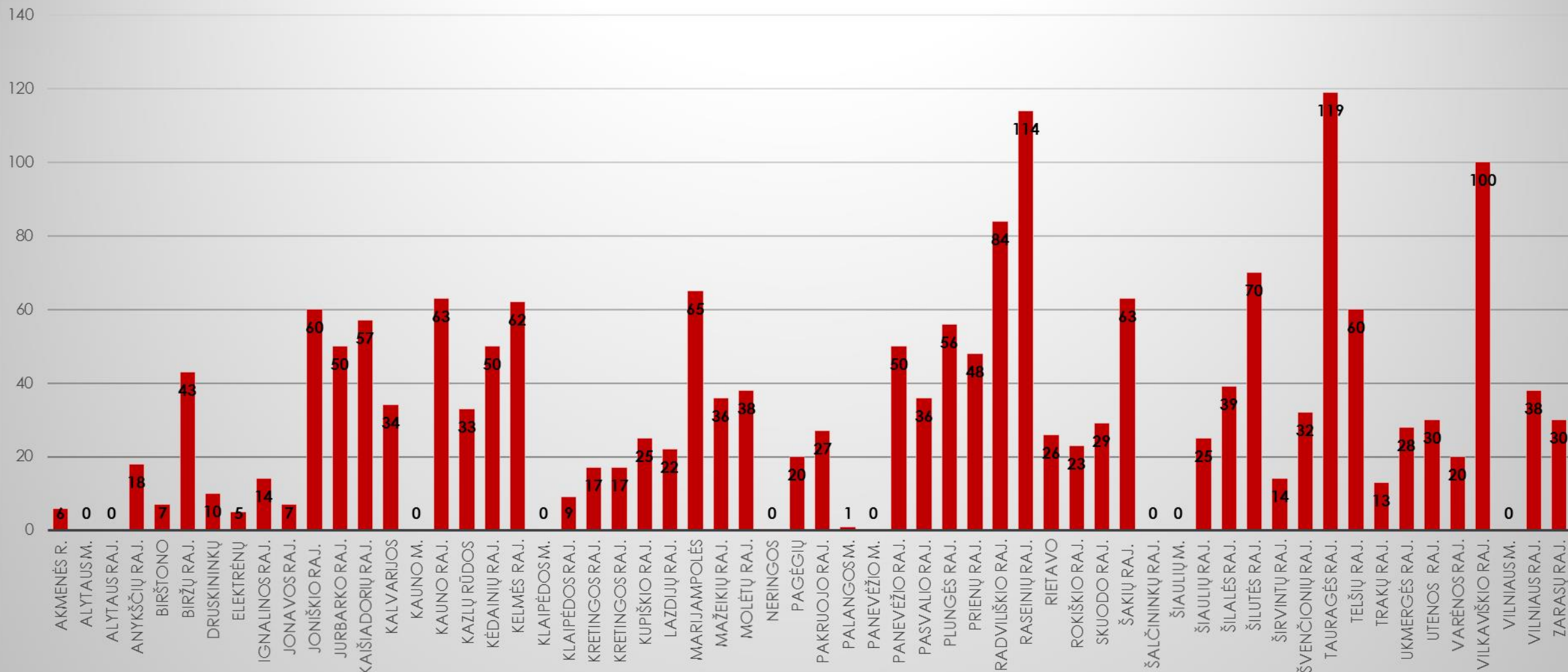
Ikimokyklinio ugdymo programose nedalyvaujančių vaikų sk.

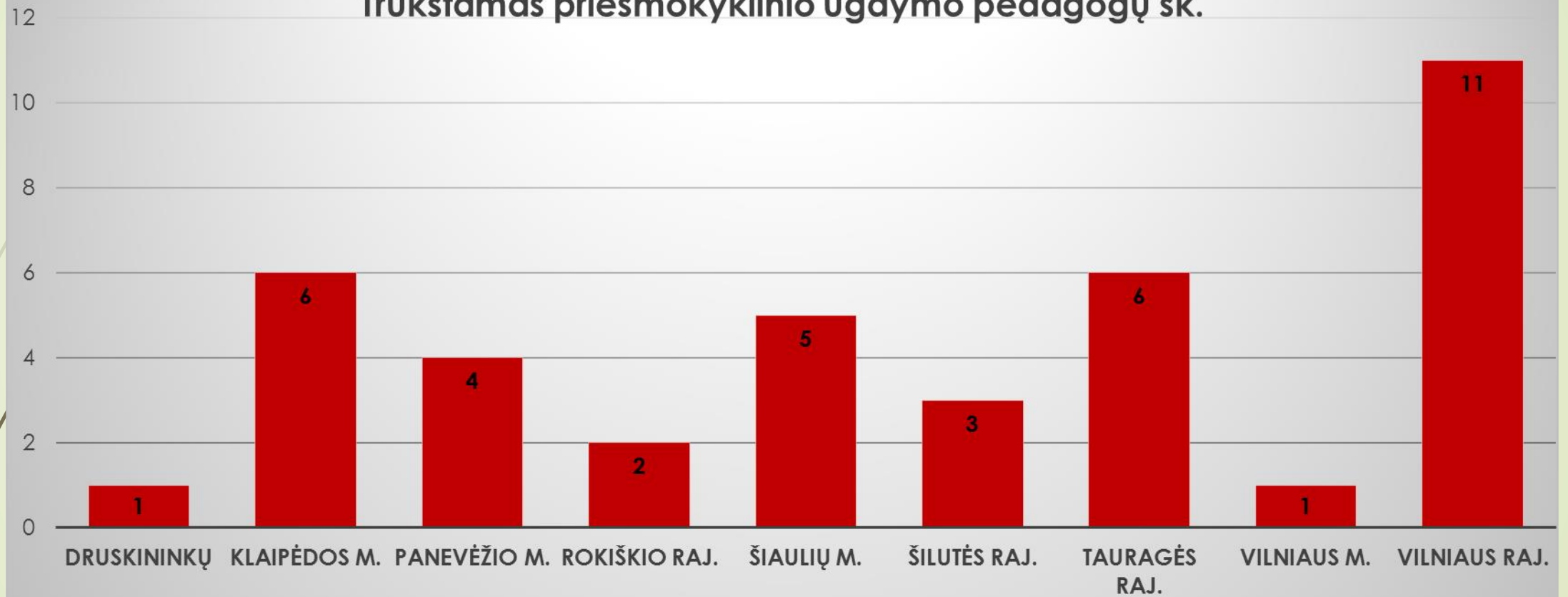
Vaikų, augančių, soc. rizikos ir nepasiturinčiose šeimose, sk.

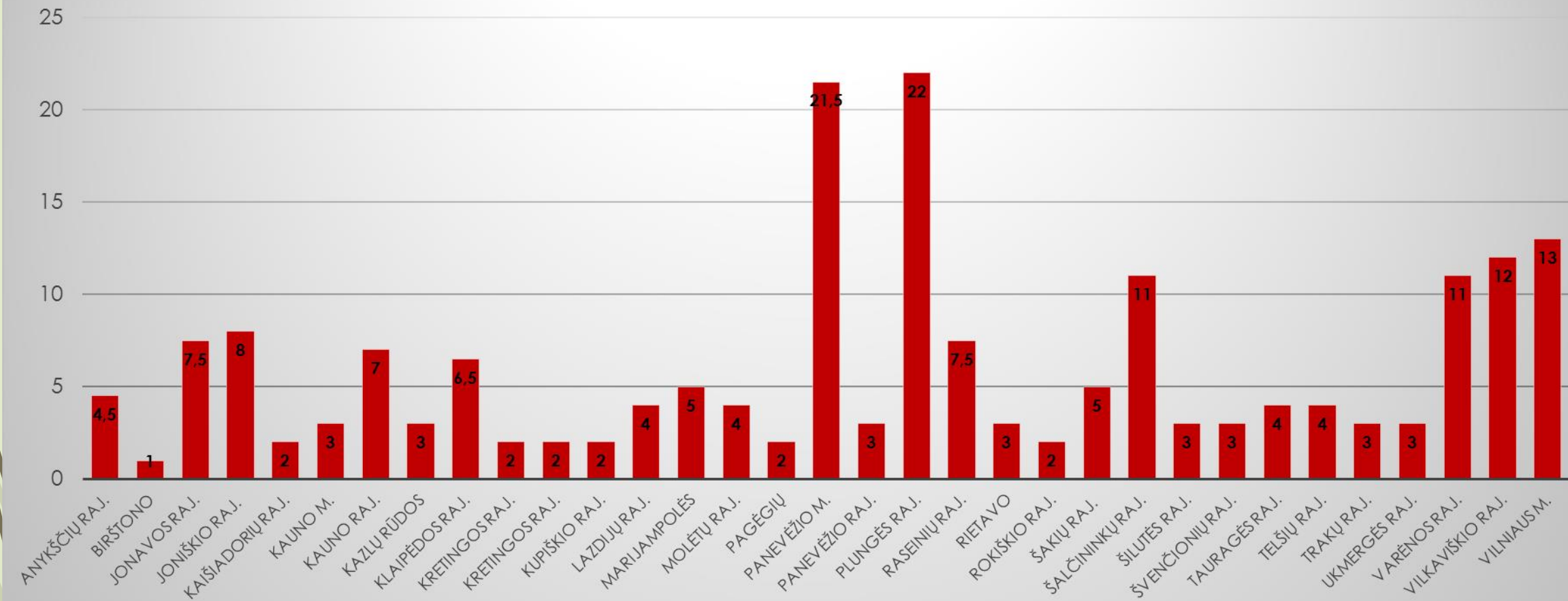
Vaikų, kurie turėtų būti vežiojami, sk.

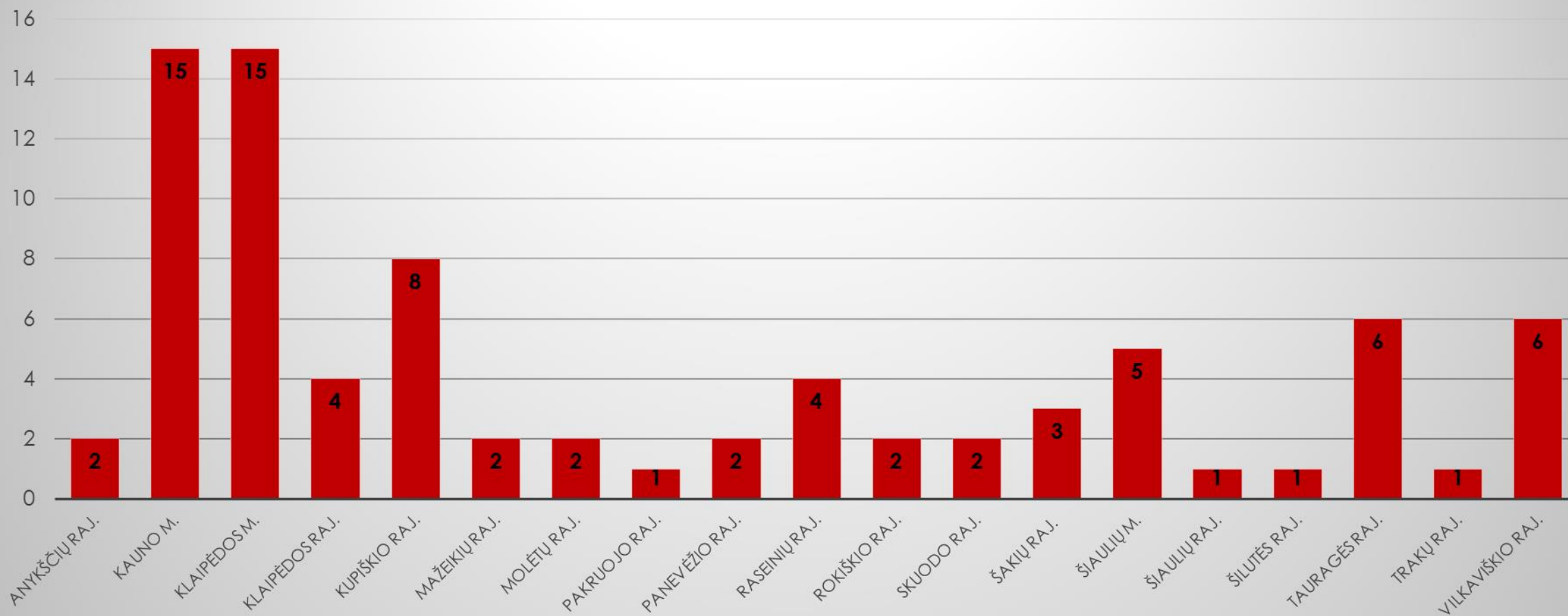
Trūkstamas priešmokyklinio ugdymo pedagogų sk.

Trūkstamas švietimo pagalbos specialistų sk.

Reikalingas naujų priešmokyklinio ugdymo grupių sk.

Savivaldybių galimybių teikti privalomą priešmokyklinį ugdymą nuo 2015 m. rugsėjo mėn. analizė

- 19-oje savivaldybių trūktų 82 tinkamai įrengtų PU grupių;
- 51-oje savivaldybėje trūktų 39 PU pedagogų;
- 33-ose savivaldybėse trūktų beveik 200 etatų švietimo pagalbos specialistų;
- 47-ose savivaldybėse reikėtų vežioti 1804 vaikus iki artimiausios ugdymo įstaigos, kuri vykdo PU programą.

El. Nr.	Privalomo priešmokyklinio ugdymo įgyvendinimo veiksmai/priemonės	Vykdyimo laikas	Reikalingos VB ar ES SF lėšos (tūkst. Lt)	Pastabos
1	Nuo 2015 m. rugsėjo 1 d. Švietimo įstatyme (toliau – ŠĮ) įteisinti vienerių metų privalomą priešmokyklinį ugdymą (toliau – PU)	2014 m.	-	
2	Atlikti ŠĮ pakeitimus įgyvendinančių teisės aktų pakeitimus	2014-2015 m.		
3	Savivaldybėse įsteigti trūkstamą PU grupių skaičių	2015-09-01	3,3-6,6 mln. Lt Savivaldybių ir ES SF lėšos	Savivaldybių duomenimis reikia įsteigti 82 PU grupės (vienos PU grupės įrengimui reikia 40-80 tūkst. Lt.)
4	Įsteigti reikiamą PU pedagogų etatų skaičių	2015-09-01	565 tūkst. Lt. - suma metams (4 mėn. – 188,5 tūkst. Lt.) Savivaldybių lėšos	Savivaldybių duomenimis reikia įsteigti 40 naujų PU pedagogų etatų (36 val.=33+3 val./sav.) MK lėšomis dengiama 20 val./sav.
5	Skirti papildomus priešmokyklinio ugdymo krepšelius (MK)	2015	16,6 mln. Lt metams 5,5 mln. Lt – 4 mėnesiams VB lėšos	Papildomai reikia skirti 5892 MK
6	Įsteigti reikalingą švietimo pagalbos specialistų etatų skaičių	2015-09-01	7,2 mln. Lt metams 4 mėnesiams - 2,4 mln. Savivaldybių lėšos	Papildomai reikia įsteigti apie 200 etatų
6	Užtikrinti vaikų, gyvenančių daugiau nei 3 kilometrai nuo ugdymo įstaigos vežiojimą, panaudojant mokyklinius autobusus	2015-09-01	Geltonųjų autobusų programoje išskirti 2015 m. prioritetą (3-5 mln. Lt)	Reikia vežioti apie 2000 vaikų
			Iš viso: 25.5 mln. Lt	

Švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) planuojamos lėšos dėl priešmokyklinio ugdymo 2015 m.

- ŠMM atsižvelgdama į esamą savivaldybėse situaciją, 2014 m. gegužės 15 d. pateikė Finansų ministerijai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei prašymą dėl papildomų **25 mln. litų**, kurie reikalingi, norint padėti savivaldybėms įgyvendinti priešmokyklinį ugdymą:
 - **16.6 mln. Lt** papildomiems priešmokyklinio ugdymo krepšeliams;
 - **3.3 mln. Lt** PU grupių įrengimui;
 - **2,6 mln. Lt** priešmokyklinio ugdymo pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų etatų įsteigimui;
 - **2.5 mln. Lt** vaikų vežiojimui

**Turime susitarti ką privalome padaryti,
kad 2015 m. rugsėjo 1 d. galėtume
visus šešiamečius pakviesti į
priešmokyklines grupes**

- Ministerija
- Savivaldybės
- Švietimo įstaigos